

DISCOVER

(Bible Ralchhan)

Zirlai 1 Pathian Hi Rintheih A Ni

Vawikhat chu Jim-a hian Pathian awm ring lotu hnenah Pathian chu awm thei awma ngatuah nan hun tlem tal a hmang tawh em tih a zawt a.

A rin loh takin, "Hmang ngai teh rêng mai," tiin, Ringlo mi chuan Jim-a chu a chhâng ta mai a! "Kum rei tak a ni tawh a, kan fa upaber a pian lai chuan Pathian ringtu ka ni ðelh asin.

"A khuma nausên mu, mihring fûkê kim ve biai chu ka zuk en a, a kut zungtang tê reuh tê tê chevêlte a mit zîmtê aţanga hriat theihna te a lo piang chhuak tih ka han hmuh chuan hun rei tak chhông chu Pathian ringlo mi ka nihna chu ka bânsan ðelh a ni. Nausên awmdân chuan Pathian awm mi rintîr ðelh a ni," tiin a sawi a.

1. THIL RUAHMAN APIANGIN
 RUAHMANTU A NEI

Mihring taksa awmdân hian ruahmantu a nei tih a tichiang a. Thil mâwl tê, khua kan hmuh theihna lo awmdântê hi i ngaihtuah tawh ngai em? Mithiamte chuan kan mitmu tuamtu hamda pan tê, langtlang thei leh kan thil hmuh tiliantute hian thlalâkna changkâng ber, mak leh mâwl tak siin hna an thawk a. Mit chhônga thil ther tê tak têtê-te leh mitmute chuan thil finfiahna ðhaber pawhin a la hmuh chhuah phâk loh khawpa makin kan êng hmuh chu, thîrhîpthei ang deuh hian kan taksaah chuan a thawn lût a, chu chu thluakin hriatnaah a lo chantîr a, hei hi khâwl ðhaber pawhin a la hriat phâk loh chu a ni.

Kan mit kan han men ngawt hian thiamna chi hrang hrang leh chûngte chuktuah khâwmna dân chu kan hmang a ni. Charles Darwin-a chu mita thil chi hrang hrang hmuh theihna lo awm theih dân hian a tibuai ðhîn a ni. Hêngte hi a chhan chu a ni.

Mihring mit hi pian tirh ațanga a famkima siam a nih loh chuan hman tlâk miah loh a, chuvângin hun rei tak ațangarawn insiam chhuak a ni thei lo. Êng lo dawngtu mitmu thlalâkna, thilhretu, mit nautê tel lo chuan a hman tlâk loh a ni. Hriatna thazâm, thluaka thu thawn tute tel lo chuan êng kan hmuh zawng zawngte hi awmze nei lo an ni bawk.

Hriatna (suangtuahna) hian taksa pêng hrang hrang, mumal taka duante chu an zawm vek a. Chutiang tak chuan mihring taksa pumpui hi siam a ni. Chuap te, lung te, hriatna thazâmte leh tihrawlte hian an vaiin hna mak leh khirhkhân tak tak an thawk a. Chûngte chu hna mak leh khirhkhân tak takte chungah an la inngat ta cheu a ni.

Chuvâng tak chuan Sâm ziaktu chuan mihring taksa hian a Siamtu mak tak chanchin hi chiang taka a sawi thu heti hian a ziaak a;

“I hnênah lâwmthu ka hrilh ang che; hlauhawm tak leh mak taka siam ka ni si a;

“I thiltihte hi mak tak a ni a; chu chu ka nunna hian a hre chiang hle a ni,” (Sâm 139:14).

Pathian hnathawhte hi hre tûrin thui tak chhût a ngai lova, kan thluak leh taksa pengte hi Pathian siam a ni tih leh, Ruahmantu hriat phâk loha themthiam a awm tih a kâwk a ni.

I pawisa phêk ațang khân pakhat ațanga sâwm thlengin chhinchhiah la, tichuan i iptêah khung la, thing vak vak la, chumi hnuah chuan a mal mala pawt chhuakin an indawt dân anga rem leh tûrin engtin nge i tih ang? Chhiar kawp dân chuan an in dawt ang thlapa i iptê ațanga pawtchhuak nghal tûr chuan wawi vaibelchhe sâwmah wawi khat i pawt fuh mai thei.

Chutichuan ngaihtuah teh, pumpui te, thluak te, lung te, chuap te, thisendâwt te, thisen zâm te, kal te, beng te, mit te leh hate hi vawi leh khatah an vaiin an puitlingin a rualin hna an thawk thei nghâl theuh a ni.

Mihring taksa ruahman dâna chhâna dik ber chu engnge ni ta ang le?

Tin, Pathianin, “Kan anpuiin, keimahni ang takin mihring siam ila,...Tichuan, Pathianin ama anpuiin mihring a siam a, Pathian anpui ngeiin a ni a siam ni, mipaah leh hmeichhiaah a siam a ni.” Genesis 1:26, 27.

Mihring hmasaberte chu anmahniin an lo chhuak mai lo a ni. Bible chuan Ama anpuia Pathianin min siam a nih thu min hrih Chiang a. Aman min duangin min ruahmana ruangam neiin min siam chhuak ta a ni.

2. THILSIAM TINRÊNG HIAN SIAMTU A NEI

Pathian a awm ngei a ni tih hriatna chu kan taksa ruahman dânah mai hian a ni lo. Vânahte thleng khian a ni. Khawpuia electric de chuaite hi kal sanin ramhnuaiah kal ta la, zânah vâh lam chu thlîr teh. Arsi piah lama Thlasik kawng kan vuah, chhûm ang maia arsi paw rii riai te khi, a tak takah chuan, arsi awmkhâwm emaw, khawvêl dang, kan nî ang bawka nî, vaibelchhe tam tak awmhote an ni. Dik tak chuan kan nî leh amah kal hualtute pawh hi he mi zînga mi hi an ni.

Andromeda arsi awmkhâwm hi thlîr teh. I hriat thiam theih nân, êng bial fiah lo têa lang hi en la. Enhlatnaa en chuan, Chhohreivûng ang bawka arsi chhiarsên loh

tlarkual a ni tih i hre thei ang. Arsi lam hre mite sawidanin hêng arsi awm khâwmte hi anmahni leh mahni inkârah hriat phâk loha chakin an kal kual, mahse tumah an insu buai si lo a ni. Engnge maw zâwng takin an inkal thelh dân hi rem fel a ni a, kual tina kual leh chhâwngin a hun takah an kawng theuhah an vir kual a ni. Chuvângin Sâm ziaktu hian vânte khian an Siamtu ropuizia an sawi a ni, ti lo rual a ni lo:

“Vânte khian Pathian ropuizia chu a hriattîr a; Boruak zautak khian a kutchhuak chu a lantîr thîn a, chhûn hian chhûn hnênah thu a sawi chhâwng zêl a, Zân hian zân hnênah hriatna a lan chhâwntîr zêl a, Thu sawi rêng rêng leh tawng rêng rêng a awm lo va,’ An âw chu beng a hriat theih a ni lo.” Sâm 19:1-3.

Ruahmanna mak tak leh vân zau tak te kan thlîr aţang hian thu tlûkna mumal tak engnge kan siam theih tâk le?

“Tin, Ani (Pathian) hi chu engkim awm hmain a awm rêng a ni, Amahah chuan engkim a ding ho baw a ni,” Kolosa 1:17.

Weymouth lehlîn hian a tichiàng leh zual. “Amah chu engkim awm hmain a awm a, Amahah chuan leh Ama zârah chuan vânte khi thil pumkhat inzawm khâwm thlap an ni.”

Thilsiam zawng zawng zawngten chiàng takin an ti lang a.

“Pathianin a ruahman! (Chutiàng chuan)

Pathianin a siam a!” Atom aţanga proton leh electron te inbuk tâwk thlapa awmtîr a, nî vêtlu arsite inti buai lova chak taka kal aţangte hian, ruahmantu tluk loh leh ngaihtuahna chungnung Pathian, Siamtu

chungnung, Ruahmantu leh hriatphâk loh, Siamtu a awm ngei a ni tih lanfiahna kan nei a ni.

Mihring chanchin zirtuten New Mexico biala vaivut laitu chuan, lung kilthum nei a laih chhuah ve leh fîmkhur takin a enfiah a, chu lung chu pianhmang neia chher a ni tih a hmuh chuan chu chu American Indian chher a ni tih a hre nghâl a. Fei chung lamah chuan engtik laia chher nge, Indian zînga eng hnam berte nge a nih hmuh chhuah nghâl a tum ang.

Mihring chanchin zirtu inti tawh phawt chuan, chu mi hmunah chuan chu lungchher chu a lo awm ringawt a ni lo tih chu a hnial miah lo ang. Hei hi têtin emaw thli in emaw leh tuiin emaw a rawn siam chhuak mai a ni tih aw zawng an tum lo. Hei hi mihring ngeiin a siam a ni tih chu miten an hre Chiang a ni.

Amaherawhchu mithiamte hian ruhro lunga chang tûn hmâa thil lo awm tawh tichiangtu an laih chhuah hian a chhan dang daih an zawng thîn a ni. Chutah chuan Pathian kutchhuak an hmu lo a; chuvângin chu thil chu hriat phâk loh thilten an siamin anmahniin an lo piang chhuak ve tawp mai niin an ring a ni.

Ramsa ruhro kan hmuh chhuahte leh lei thûk taka lo inphûm tawhte hian thil siam lei chung a chher ringawt aia mak zâwkte an entîr a. Chuvâng chuan thutlûkna Chiang tak, tu emaw chuan a siam ngei a ni tih hi kan sawi thei lo em ni? Bible hian thil bul lo inţan dân chhâna pawmawm tak a nei a, chu chu:

“A tîrin Pathianin lei leh vân a siam a,” tih hi a ni. (Gen 1:1)

“A tîrin Pathianin,” tih thu mâwl tak aţang hian nunna mak tak lo chhuah dân chhâna kan hmu a ni.

Thurin hmasa ber Bible-a ziak thu Pathian a awm thu hi a ni, dik tak chuan he châng hmasa ber hian a thilsiam dân ropui tak chanchin min hrilh a, Physics-a Nobel Prize meuh dawngtu, Dr Arthur Compton chuan Pathian thu chungchâng sawiin vawikhat chu, “Keima chungchâng bikah chuan remhriatna chungchuangin lei leh vânte khi hmun khatah siamin mihring pawh a siam tihah hian rinna hi a inṭan a. Hetiang hi ka tân chuan rin a harsa miah lo, chu a chhapah ruahmanna awmna apiangah remhriatna a awm ṭhin tih hi hnial rual a ni lo. Chu hriatna chu awmze nei thlap a ni a, vânlam thu chhuak ngei chuan, thu dik ropui taka sawiin "*A tîrin Pathianin*," a ti a ni.

Tûn lai hian mithiamte pawhin Pathian an ring ta a ni. New York khawpuia G.P. Putman’s Sens tena lehkhabu an chhut, John Clover Monsma chhuah, “Hriat phâk loh Ṭhian Hmalamah,” tih bu chu bung 26-a chhah a ni a, bung tin chu Thiamna lama finfiahtu (Scientific Researcher) ziak a ni a, thuziak (subject)-ah chuan thiam bik niin Kristian a ni bawk a. Ziaktu tin chuan thudik bulpui hlâwmkhat Pathian a awm tih chu an uar vek a ni.

He thu, "*A tîrin Pathianin*," tihah hian engkim inngahna leh inṭanna kan hmu a ni. Bible hian Pathian finfiah a tum loa A awm thu a puang chhuak zâwk a ni, tih an ring a. Tin, Pathian a awm ngei tih chu keimahni ngei kan lo awm leh, kan chhehvêla thil dang awm atangte hian kan finfiah thei a. Khawvêlah hian ruahmanna a awm avângin Ruahmantu pawh a awm a ni. Lei leh vânlalphungah hian chhiarkawp taka chhût theihna a awm avângin chutiang Siamtu chu a awm a ni. Tichuan, thil engkim hi tuin emaw a siam ngei tûr a nih si chuan chu a siamtu chu **Pathian** a ni.

Dr. Arthur Conklin, Princeton University-a Biologist chuan vawi khat chu, “Thil eng emaw aṭanga nunna hi lo irhchhuak ang leka ngaihna chu lehkhabu chhutna khâwl puakdarh aṭanga Dictionary awmze neilo lo chhuak nen tehkhin theih a ni ang,” tiin a sawi.

Mihringte hian engmah lo aṭangin mihring dang an siam chhuak thei lo tih kan hria a. Thilte kan siam theiin thil dangte pawh kan siamchhuak thei a, thil chi hrang hrang remkhâwmin hna pawh kan thawhtîr thei a. Amaherawhchu kan finna zawng zawng pawh hmanng ila, engmah lo aṭangin mihring kan siam thei lo chauh pawh ni loin, phaitual hnim hmawr bâwk tê ber emaw uṭawk tê ber emaw leh pangpâr mâwl ber pawh kan siam thei lo a ni.

Tû chuan nge hêng zawng zawngte hi siam a? A tîrin tuin nge engmah lo aṭanga siam a? Tûin nge a bul rawn ṭan? chhâna dik pakhat chia a awm - chu chu **Pathian** a ni.

Kan vêla thilte hian Pathianin ruahmanin A siama, A châwm a ni tih hi an lantîr a Nunna chauhvin emaw a lo chhuahna hnarin emaw nunna hi a siam a ni. Vânte, he khawvêl leh mihringte lo chhuahna bul hi pakhat chia a awm, chu chu Pathian a ni.

3. INPUMKATNA TÛRIN PATHIAN
C H UMIHRINGTE HNĒNAH A LO
CHĒNG THĪN.

Lei leh vân siamtu, vân dumpâwl, arsite pêt chuaina hmun ruahmantu chu inpumkhatna siam tûrin mihringte hnĕnah a lo chĕng a. Mi tin rilru leh thilnungah chuan Amah chu a awm ngei a ni tih hriatna A dah a.

“Amah chu êng dik tak, mi tinte hnêna ênna petu chu a ni,” Johana 1:9.

Bible chuan min Siamtu chuan inpumkhat dân a zawng a ni tih min hrilh a. Abraham a chu “Pathian thian”(Jakoba 2:23) tia vuah a ni a “Miin a thian, a bia ang mai hian LALPAN Mosia chu inhmatawnin a be thîn a,”(Exodus 33:11) a ti a. Inpumkhat tûrin i hnênah lo kalin i thian a ni ang. Amah zuitute hnênah Isua chuan, “Ka thiante in ni ang,”(Johana 15:14) tiin a tiam a ni. .

Mihringte lo awmna hian mimal tâna Pathian neih tûlzia a tilang a. He khawvêlah hian kan mimal nihna hi a awm hrim hrim a ni tih kan hria a. Mihring kan ni a, kan thiante pawh mihring tho an ni. Mimal nihna hi a awm avângin chu mirawn siamtu Pathian chu awm ngei tûr a ni. Siamtu tel loin mihring tân lo awm ngawt hi a theih loh a, mi tinin mahni nihna (mihrinna) an neih theuh avângin, mihring ni ve baw Pathian chu hêng mihrinna Siamtu hi a ni tih hi a awm rêng a ni.

Kum 2000 lai kal taah khân Greek mifingte chuan, “Mihring hrilhfiahna tawi ber hi eng nge ni ang le?” tih an lo buaipui tawh thîn a. Plato-a chuan, “Mihring chu rannung ke pahnih nei a ni,” a ti a. Mifing pakhat erawh chuan he hrilhfiahna dik tâwk lohzia hi hrilhfiah nân âr arawn lek chhuak a, “En teh u, Plato-a mihring hi!” arawn ti a.

Eng emaw chhông chu inngaihtuahin an reh thapa a tâwpah chuan pakhat chuan“ Ka hre ta e ! Mihring chu ran sakhaw mi a ni,” a ti ta a.

Chu chu a tângpui chuan a ni deuh mai. Mihrinna hi tihdam theih khawpa sakhaw mi a ni. Kan vai hian chakna sâng zâwk kan mamawh tih kan hre theuh mai. Pathian ring lo mi kan ni emaw, ringtu kan ni emaw, kan

vai hian Pathian chungchâng hi kan buaipui ðeuh a ni.

Ransa ringawt ai hi chuan kan suangtuahna te, ngaihtuahna te leh dik leh dik lo thlan theihna kan neih aþangte hian kan danglam a. Ransa zînga pakhat mah hian Pathian biakna tûr hmun an sa ngai loa, chutih laiin khawiah pawh Pathian betu in hmu ðhin a ni. Mi tin rilru chhông ril takah hian Pathian biak duhna a awm tlat a, chu chu “Pathian hriatna” a ni.

Kan chhông ril ðeuhah Amah nêna inþhian châkna Pathianin a dah a, kan thil duh leh mamawh kan ðilte pêk kan nih hian Pathian chu a awm tak zet a ni tih kan rinhlehna a bo ta a ni.

Kum 1990 chho khân Russia ramah maktaduai telin an ngaihdan hlui bansanin, Pathian thu an âwih a. St. Petersburg University-a arsi lam zirtîrtu (Professor) thusawi chu Russia ram ðendarh hmâa Pathian ring lo mi tam tak, Pathian ring ta te sawi dân nêna inang hle.

“Science aþanga thudik zawn chhuahna aþangin nunna awmzia hi zawnchhuah ka tum a, mahse rin ngam tûr engmah ka hmu lo, ka thawhpuite pawh keimah ang thovin an hlawhchham a ni. Arsi lam ka zirna aþanga vân boruak zauziate ka han thlîr leh ka thlarau lam tuihâlna aþang chuan nunna hian awmzia a nei ngei ngei tûr a ni tih ka ring tlat a. Tichuan, I Bible mi pêk ka lo dawn chu ka chhiar ðan a, ka nuna ruak huai chu tihkhahin a awm ta a ni. Tichuan Bible chauh hi ka nunna tâna rintlâk chu a ni tih ka hmu chhuak ta. Isua chu ka Chhandamtu-ah ka pawm a, chuta ðang chuan thlamuanna dik, zângkhaina, ka nuna lungawina chu ka dawng ta a ni,” tiin a sawi.

Kristian chuan Pathian chu a lo hmuh tawh avâng

leh a thínlungin a duh ber chu a lo pêk tawh avângin a ring a ni. Kristianten A awm ngei a ni tih lâwm taka an hmuh chhuah chuan thil hritthiam dân thar te, awmze thar te, ngaihdân thar te, thil tum thar te leh hlimna tharte an dawng thín a ni.

Pathian chuan buaina leh harsatna chîm loh nunna min tiam lo nain Amaha kan awm tlat chuan hêngahte hian min kaihruiin min chelh dîng ang tih min tiam a. Kristian maktaduai tel hian Pathian tel loa awm ai chuan engkim an kalsan ngam tih an sawi thei a ni.

Hei hi thil makte zînga ropui ber chu a ni. Pathian Ropui, thil tinrêng ruahmana Siamtu, vâna arsité chelh dingtu chuan mi tin, a hmei a pa, naupangte thlengin kawpkai tha taka inpumkhat a duh a ni. Hei hi mak tiin Davida chuan tihian a lo sawi:

“I vâ, i kutchhuakte, thla leh arsi i ruathote khi ka ngaihtuah châng chuan, Mihring hi engnge maw a niha, i hriat reng thín ni? Mihring fapa pawh hi engnge maw a niha i kan thín ni? ka ti thín,” (Sâm 8:3, 4).

Min Siamtu chuan kan vai hian min ngaihsak a. Nangmah chauh hi a siam chhun ni awm takin a ngaihsak che a ni. Hêng avângte hian Pathian kan ring a ni.

1. Kan vêla A thilsiam tinrêngah fel taka ruahmanna A neih thín avângin.
2. Kan thínlungah Pathian mamawhna nei kan nih inhriaa, Amaha chawlhna zawng tura min tur tlat avângin.
3. Amah chu kan zawna kan hmuh hian Pathian chuan kan mamawh leh kan duh tinrêng tling takin min tihsak thín a ni.

Pain a faten amah chu chiang taka hre ngam tûra

a duh ang bawkin Pathian pawhin Amah chu A mi siamte pawhin ring ngam tûrin a duh a. Pathian chu Biblethu hmangin kan hnênah a inlantîr a ni. (Zirlai 2-naah Bible hi Pathian Thu rintlak a nihzia fiahna a finfihsak ang che).

4. ENG ANG PATHIAN NGE A NIH?

Bible-ah hian Pathian chuan tunge A nih leh eng ang mi nge a nih min hrilh a.

Pathianin mihring A siam hian eng anpuuin nge A siam?

“Tichuan Pathianin Ama anpuuin mihring a siam a, Pathian anpui ngeiin a ni a siam ni; mipaah leh hmeichhhaah a siam a ni.” (Genesis 1:27).

Pathian lehkha thuin min hrilh angin, Pathian anpuia siam kan ni. Hei vâng hian a ni amah nena mimal taka inzawmna kan neih theih tak ni. Hriat theihna leh sawichhuah theihna, hriatrengha leh beiseina, ngaihtuaha a nih dân thliar hran theihna - hêng zawng zawng kan tihtheihnate hi amah aţanga kan neih vek a ni.

Pathian chu Thlarau a ni nain, mihring taksa nei anga chiang a ni tho baw. (Exodus 31:18, 33:11).

Pathian chuan mihrinna a nei a, chu mi zîngah chuan engge langsâr ber?

“Pathian chu hmangaihna a ni,” 1 Johana 4:8.

Ama thinlung, hmangaihnaa chhuak chuan mihringte chu a pâwl ðhîn a. A thil tih tawh leh tih leh tûrte chu hmasialna tel lo hmangaihna aţang chauha tih an ni.

5. PATHIAN CHU ENGANG MI NIIN
N GE ISUAN A TARLAN ?

Engang chhûngkua hian nge Pathian nih phungah ngaihdân min pe?

"Kan vaiin pa hmun kan ni lo em ni? Pathian pakhat siam pawh kan ni lo vem ni? Engati nge kan pate thuthlung tibawrbânga, unau leh unau kan inbum thîn?" Malakia 2:10.

Bible-ah hian Pathian chuan pa a nih thu a sawi fova, Pa a nihna kan hmuh theihte chu thil duhawm lam chauh an ni. Pa, min ngaihsak lo, leh tawng chhe hman chîngte an awm a. Pathian erawhchu chutiang chu a ni ve lo. Min enkawltu leh min ngaihsak tu a ni. A fate infiampui thîn, a fate zân mut dawna thawnthu ngaihnawm tâwk hrilh chîng ang hi a ni. Pathian Lehkha thuin a sawi aia nasa zâwkin, thil min tihsak hi min hmangaihtu Pathian kan Pa chuan a duh a ni. Kan chenpui ngei mi chu a chanchin kan hriat leh lehkhabu aţanga kan chhiar ngawt ai chuan nasa takin kan tan a Chiang zâwk a ni tih min hriatsak a ni. Chuvâng chuan kan khawvêl-ah hian mihring pangngai chiahin a lo kal a ni.

Pathian chu kan phâktâwka hniamin a lo kal a, keimahni angin a awm a, chuta tâng chuan nun dân leh hlim dânte min zirtîr a, tichuan Pathian chu eng ang chiah nge a nih kan hre thei ta a ni.

Engtin nge mihring angin Pathian chu khawvêlah a lo kal?

"Ani (Isua) chu hmuh theih loh Pathian anpui, thil siam zawng zawnga piang hmasa ber chu a ni," Kolosa 1:15.

Pathian chu Isua taksa neiin a lo kal a ni.

Naupang têt taktê leh a unaupa chu an pa lim lian tak hmaah chuan an ding a, an pa a thih lai chuan a naupang zâwk pheh hi chu nausên mai a la ni.

A u hnênah chuan, “Ka pa chu mi eng ang nge a nih min hrilh teh,” a ti a.

A u chuan an pa chanchin chu a nau hnênah chuan a han hrilh a. A chakzia a han sawi phawt a, mi tha tak, ngilnei leh hmêltha tak a nih thu a sawi bawk a, Amah chu a nêlawm a, mite pawhin a bula awm an thlâkhlelh ziate a sawi a. Ama chung a ngilneihziate leh mite chu a tihhlím thîn thute a sawi a.

A uin a hriat zawng zawng a hrilh hnu pawhin a nau chuan a pa mizia tûr chu a la suangtuah thiam thei loa. A pa chu engang chiah nge a nih hriat belh a la duh ta cheu a. A tâwpah pheh chuan a u thusawi zawh pawh chu nghak zo lo in, “U Henry, ka pa chu nang ang deuh hi a ni em?” tiin a zâwt ta a. A u chuan chhân ngaihna a hre mai lo a, mahse nakinah chuan, “A, kan thian, ka pa hre Chiang berte chuan ka chhûn hle a ni,” an ti a, “Ka nu pawhin chutiang chiah chuan a sawi a ni,” a ti ta a.

Rilru hlim takin, “Tûnah chuan ka pa mizia diktak chu ka hre ta, ka u Henry-a ang chiah a ni,” (Marka 15:39). Pathian hmuh theiha intârlang, Pathian rilru sawi chhuaha awm niin, Amah ngeiin, “Tupawh mi hmu chu Pâ hmu a ni,” a ti a. Chuvângin Isua i hmuh chuan Pâ i hmu tihna a ni. Eng hunah pawh Pathian chu eng ang nge a nih hriat i duh apiangin Bible in a hrilh ang chein Isua chu en thîn ang che.

Chanchin tha palî (Matthaia, Marka Luka leh Johana) aţangtea Isua chanchin i chhiar chuan vâna kan

Pathian a nih dân ngaihnawm tak chu i hmuchhuak ang. Mi rothap leh mahni intodelh, sangha mantute chuan Isua zui tûrin an lênte an kalsan a, naupangte pawh a malsâwmna dawng tûrin an lo kal khâwm bawk a, misual berte pawh thlamuan theiin, mi verther tha inti berte pawh a titlâwm thei a ni. Doctor ang maiin mittel aţanga phârte thlengin a tidam a, a thuhman “Ngawi rawh u,” tih chuan thlipui chu naupang huaibâk tap bâng thut ang maiin a tیره a ni. A thiltihna kawng tinrêngah Isua chuan Pathian chu hmangaihna a nih zia a lantîr zêl. Mite mamawh chu tûmân an la tih ngai loh leh an tih ngai loh dân tûr hmangin a tihsak thîn!

Isuan Pathian chu eng ang nge a ni tih a lantîrna hnuhnûng ber chu Kros-ah khân a lang. Chu chu kan sual avânga chatuana kan thih lohna tûra a thihna chu a ni.

Krista thihna chu engtin nge kan hlâwkpuî theih ang?

“Pathianin khawvêl a hmangaih êm êm a, chutichuan a Fapa mal neih chhun a pe a, amah chu tupawh a ring apiang an boral loh va, chatuan nunna an neih zâwk nân.” Johana 3:16.

Isua chu tûn damlai chhûnga nun hlimawm zâwk kan neihna tûra thi mai a ni lova, chatuana nunna kan neihna tûr a ni bawk. Isua hi Pathian “Fapa Mal” neih chhun a ni. A danglam bîk a, a nihna ang nei chu amah chauh hi a ni. Pathian dik tak leh mihring chiah ni bawk chu amah chauh hi a ni.

Hmâsâng aţang tawhin mite chuan ngaihvena, beiseiin Pathian chu an lo thlîr lâwk a. A kut hnathawhte chu vân aţangte leh khawvêla thil mawi aţangtein an

hmu a. Mi tam tak chuan “Hetiang tak hi Pathian chu a lo nih chuan emaw hetiang tak hi Pathian chu a lo nih thîn chuan,” tiin an ngaihtuah thîn a ni. Amaherawhchu Kraws-a a han tuar tâk khân kha leh chena thil inthup chu a lang chhuak ta a, mipuite chuan Pathian hmêl ngei chu an lo thlîr reng a ni tih an inhre chhuak a, a nih ang takin an hmu a - chu chu hmangaihna, chatuan atân leh ral leh thei tawh lo chu a ni!

Tûnah mai pawh hian Pathian nihna dik tak chu Isua aţang hian i hmu thei a ni. Chu chuan i rilru takah, “Ka pa, ka hmangaih a che,” tiin a sawitîr ang che.

Bible Thu Thianglim, hi New International Version aţanga lak an ni.

Published by Mizo Conference of Seventh-day Adventists
Seventh-day Tlâng, P.O. Box 097, Aizawl 796 001, Mizoram.

DISCOVER - BIBLE RÂLCHHÂN